

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE
ZA TV MARIBOR
Maribor, 3. julij 2012

POLONA PIVEC: Spoštovane gledalke in gledalci, lep dober večer. Ob tokratnem obisku vlade v Podravski regiji smo v studio povabili predsednika vlade, gospoda Janeza Janšo. Dober večer, gospod Janša.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer, lep pozdrav.

POLONA PIVEC: Zdajle ta obisk, nekajkrat ste že prišli v Podravje, v Maribor posebej. Jutri bo glavčina obiska, pa vendarle. Kako vidite to našo regijo, ki je pri zadnji krizi znova doživela padec. Tu je največja brezposelnost, osemnajst odstotna brezposelnost, veliko podjetij je propadlo. Zdi se, kot da jih je propadlo toliko, čeprav ne tako velikih, kot takrat v devetdesetih letih, ampak, kot da se zdaj tukaj dogaja neki drugi val tranzicije. Ali pa vsaj zelo močna kriza. Veliko je revščine, kaj napraviti, kako pomagati tej regiji, kako jo vi vidite, kolikor ste jo zdaj uspeli videti in kako vidite njeno prihodnost?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, gre za zelo pomemben del Slovenije in vlada je zaradi tega pripravi na ta obisk namenila še posebno pozornost. Regija je dejansko v času gospodarske krize utrpela hude udarce. Je pa mogoče nekoliko prej, kot ostali del Slovenije ali pa vsaj kot večina Slovenije, doživela tudi, vsaj delno očiščenje v gospodarstvu. Tako da podjetja v podravski regiji so v lanskem letu po dveh letih neto izgub, prvič poslovala pozitivno. Ne zaradi tega, ker bi bila rast toliko bistveno večja, ampak predvsem zaradi tega, ker so mnoga podjetja, ki so ugotovila, da ne morejo preživeti, šla v stečaj in so ponekod zdrava jedra začela rasti na novo. Tako, da ni vse črno. Res pa je brezposelnost za tri odstotne točke večja, kot je povprečje v državi. V regiji je, tam cca. 90 tisoč ljudi zaposlenih in 15 tisoč ljudi in še nekaj brezposelnih, kar je, seveda, velik delež, ki vpliva tudi na pritiske v socialnih blagajnah, na ravni občin in tudi na ravni državi.

POLONA PIVEC: Pojavljajo se že razmišljanja o posebnem pogledu, posebnem tretmaju, posebni obravnavi te regije. Je kaka taka možnost ali ste o tem razmišljali? Ne, ni potrebe?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pravzaprav vse regije v Sloveniji, razen osrednje slovenske oziroma ljubljanske, zahtevajo poseben tretma. Žal je bil trend v zadnjih treh letih ravno obraten. Največ državnih pomoči, skoraj 60 odstotkov v teh zadnjih letih, je šlo v osrednjo slovensko regijo, ki tega najmanj potrebuje. Kar pomeni, da se je centralizem v Sloveniji še toliko bolj okrepil.

POLONA PIVEC: Kaj pa ožje mesto Maribor? Zdi se, da to leto cveti. Ampak moram reči, zaradi Evropske prestolnice kulture neprestano se nekaj dogaja, mesto je živahno. Ampak moram reči, da je mnoge v mestu strah prihodnjega leta. Bojimo se, stotih brezposelnih več, po domače povedano in seveda, nič kaj rožnate prihodnosti.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Res je. So še nekateri gospodarski subjekti, ki so v velikih težavah. In vsaj nekateri od teh bodo morali v stečaj. Res pa je tudi, da ponekod vidimo nove poganjke. Nekatero od teh bomo tudi obiskali in tam se obetajo nova delovna mesta. Vlada bo naredila vse, da se ta manevrski prostor, ki ga še imamo preko različnih javnih razpisov za podporo podjetništvu, usmeri ravno v to, da bi ti poganjki čim prej ozeleneli in da bi ljudje tukaj dobili nove zaposlitve. Kajti ni največja katastrofa, če zgubiš delo, največja katastrofa je, če zgubiš delo in ne dobiš enake, ali pa bolje plačane službe drugod. In to v realnem času, ne pa šele čez dve ali tri leta. Ker trenutno je čakalna doba na službo preko dve leti, kar je bistveno slabše, kot je bilo, recimo, pred tremi leti, ko je bila tudi brezposelnost manjša. Torej, Maribor sam in celotna okolica lahko računa na rezultat vseh tistih ukrepov, ki jih vlada zdaj sprejema in jih bo parlament v tem drugem paketu julija, upajmo, sprejel. In naslednje leto si lahko obetamo večje premike v smeri pozitivne rasti. Tako ko gre za bilance podjetij, kot tudi, ko gre za odpiranje novih delovnih mest. Ker na koncu je to tisto, kar poveča blaginjo.

POLONA PIVEC: Se boste znova lotili projekta regij?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta projekt je pripravljen, ni pa dvotretjinske večine za sprejem. Podatki, ki sem jih prej navajal, kažejo na to, da bi ga Slovenija nujno potrebovala. Mislim pa, da resne zavesti o tem, ki bi prevladovala, ni. Veliko ljudi si predstavlja regije ali pa pokrajine kot neko novo birokracijo, ki bo zgolj povečala davke oziroma podražila funkcioniranje države, čeprav temu ni tako. Dejstvo, da smo v krizi, ko so vse regije razen osrednje-slovenske, doživele hude padce, usmerili tja s centrale glavna sredstva državnih pomoči ravno v najbogatejšo regijo, kaže na to, da pač brez decentralizacije Slovenija ne bo postala bolj pravična država, kjer bi imeli vsaj približno enake izhodiščne možnosti v življenju. Torej, odgovor je: da. Pokrajine so še vedno naš projekt. Vse je pripravljeno, potrebujemo samo dve tretjini glasov za to, ki pa jih, žal, trenutno v Državnem zboru ni.

POLONA PIVEC: V Ljubljani vam kdo ne bi pritrdil, ampak okrog Ljubljane pa najbrž pritrjujemo takemu razmišljanju o decentralizaciji. Pa bova zdaj mogoče to pustila in se lotila malo aktualnih vprašanj, gospod Janša. Koliko ste v resnici prihranili z varčevalnimi ukrepi?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, prihranili nismo nič, ker pred tem tega nismo imeli.

POLONA PIVEC: Prihranili, o.k. Koliko manj bomo porabili?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Skušali smo to enormno javno porabo, ki je znašala 20 odstotkov več, kot smo na leto zbrali, prepoloviti v tistem delu, ki je nismo mogli financirati.

POLONA PIVEC: Torej 400 milijonov?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Se pravi, pol manj naj bi se letos zadolžili, kot smo se lani. Glede na sprejeti proračun je to milijarda, glede na neka realna gibanja, je to nekaj sto milijonov. In je to glede na proračunski primanjkljaj in glede na zadolžitev, ki smo jo enormno povečali, najhitreje od vseh evropskih držav v zadnjih treh letih, je relativno malo. Tako da tukaj se napor ne bodo končali. Še zagotovo proračun za naslednje leto, pa za leto 2014 bo moral iti v nadaljnjo racionalizacijo.

POLONA PIVEC: Pravite, napor se ne bodo končali, pa vendarle, zdi se, kot da se po malem, tu in tam, pa vendarle krha ta dobra volja. Na nek način ste popustili policistom, seveda zdaj odzadaj stojijo še vsi drugi uniformirani poklici.

Potem smo slišali, da so vojni veterani za Slovenijo zdaj izvzeti, recimo iz pokojninske reforme oziroma se jim ne bo toliko vzelo, kot se je načrtovalo. Včeraj, mislim, da je predsednik DeSUS-a napovedal tudi prevetritev vseh ostalih kategorij upokojujencev. Kam to pelje?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vse to se bo dogajalo. Pri veteranih je tako, da, recimo, tisti, ki so izvzeti, to so veterani vojne za Slovenijo, ki ne dobivajo nobenih posebnih beneficij - gre za zdraviliško zdravljenje, za podobne stvari, ki seveda v seštevku tudi nekaj stane - ampak ti veterani dobivajo to kakšno leto. Nekateri drugi veterani iz druge svetovne vojne, pa nekateri dobivajo to že petdeset let. In Slovenija, slovenski davkoplačevalci so skozi zgodovino za, recimo, dodatke borcev NOB, dali več kot 4 milijarde evrov doslej. To je skoraj toliko, kot smo dali za vse avtoceste in samo tukaj se je nekaj porezalo, ker enostavno denarja ni. Niso pa to pokojnine. To je denar, ki gre iz proračuna in ti dodatki ne izhajajo iz plačanih prispevkov. Skratka, gre za odločitev države vseh davkoplačevalcev, odločitev pa so sprejemale različne sestave, v glavnem še v totalitarnem sistemu, ko ni bilo volitev, da se nekaterim ljudem dajo ekstra dohodki, zaradi takšnih ali pa drugačnih, realnih ali pa namišljenih zaslug. To ni debata o tem. Ampak to niso pokojnine. Gre za nekaj drugega. In teh kategorij, ki dobivajo različne dodatke ob pokojninah v Sloveniji, je 53. Nekatere, recimo, azbestni bolnik in tako naprej zagotovo upravičeno, veliko pa tudi neupravičeno, v teh težkih časih. Več kot 250 milijonov evrov na leto damo slovenski davkoplačevalci iz proračuna za te posebne kategorije.

POLONA PIVEC: Povejte mi, kako pa ste sicer zadovoljni z ministrsko ekipo? Zdaj sem omenila predsednika DeSUS-a, gospoda Erjavca, ki še največkrat javno pove, da se bo z vami na štiri oči kaj zmenil. Kaj se potem dogovorita ali ne, ne vem, ampak nekako takole bi rekla. Na trenutke se zdi, da vam ne stojijo čisto vsi ob strani.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja. Torej, medeni meseci so končani. Vlada je bila prisiljena, tudi koalicija in lahko rečem, da uspešno zaenkrat, v Državnem zboru je bila prisiljena sprejeti ukrepe, ki zagotovo, kakorkoli se večini ljudi v Sloveniji zdijo nujni, potrebni in zdravo razumski, vendar niso prijetni, niso popularni. Popularni so ukrepi, kjer razdeliš dodatno milijardo različnim kategorijam. Če pa moraš porezati izdatke za milijardo, pa to ne bo prineslo dobre volje. In tega, posledice tega absolutno prihajajo in bodo še prišle.

POLONA PIVEC: Niste mi pa odgovorili o tem, kako ste zadovoljni, kako ministrska ekipa deluje. Še vedno ubrano, v en glas? So se pojavila kakšna nesoglasja? Na katera se namiguje.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, ekipa deluje. Ekipa deluje najmanj stokrat bolje kot je plačana. Tako, da doslej ni bilo v zgodovini Slovenije, razen tiste prve vlade, osamosvojitvene ekipe, ki bi v treh mesecih morala tako prevzeti posle, kot narediti notranjo reorganizacijo in hkrati tudi že urgentno reševati zelo hudo javno finančno situacijo.

POLONA PIVEC: Opozicija je že napovedala interpelacijo zoper ministra za finance, Šušteršiča, v SD-u pa, Pozitivna Slovenija, v SD-ju pa razmišljajo o interpelaciji o celotni vladi. To so dogodki današnjega dne. Kako komentirate?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, če so sposobni sestaviti ekipo, ki bo imela v parlamentu trdno večino in to ne bo povzročilo neke dolge politične krize, se še jaz podpišem pod njihovo interpelacijo. Mislim, da ni v vladi nikogar, ki si ne bi želel zdajle vsaj kakšen dan dopusta namesto tega garanja noč in dan in reševanja situacije, za katero nismo vedeli, da je tako slaba, ko smo jo prevzemali. Odkrito povedano, zadnja tri leta Pahorjeve vlade bodo čez deset let, ko se bodo primerjali rezultati posamičnih obdobj v zgodovini samostojne Slovenije, vzeta kot obdobje naravne katastrofe, ki jo bomo odpravljali še dolga leta. In po svoje bi bilo prav in pošteno, da tisti, ki so jo povzročili, to tudi rešujejo.

POLONA PIVEC: Novinar Financial Times-a je danes napisal, da bomo šesta država v Evropski uniji, ki bomo zaprosili za mednarodno pomoč. Vi ste pred kratkim rekli, da situacija še ni tako huda. O tem so danes pisali mnogi evropski časopisi, mnogi novinarji. Evropska administracija pa je nekako tako rekla: mi smo jim dali domačo nalogo, to je bil odgovor, čakamo na njihov odgovor. Ta trenutek še nismo dobili nobenega odgovora. Kakšen bo ta odgovor in kakšen je vaš pogled na to razmišljanje, torej o zaprosilu za pomoč?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenija je z zakonom, o katerem sva prej govorila, gre za Zakon o uravnoveženju javnih financ, s katerim smo, upajmo, prepolovili naš proračunski primanjkljaj v letošnjem letu, trenutno odvrnila nevarnost od sebe, da bi kot država morali zaprositi za mednarodno finančno pomoč. Tako od mednarodnega denarnega sklada, kot iz evropskih reševalnih mehanizmov. Tako, da te nevarnosti, da bi morali kot država zaprositi za to pomoč, v tem trenutku ni. Je pa Slovenija v preteklih treh letih našim partnerjem v Evropi obljubila marsikaj. In leta 2009, ne leta 2010, ne leta 2011 teh obljub nikoli nismo izpolnili. Zato ima danes Slovenija problem z kredibilnostjo. In partnerji pravijo, že, že res pravite, da boste to naredili, ampak to ste rekli tudi lansko leto, pa predlansko leto, pa leta 2009, pa nikoli niste tega naredili.

Mi smo si delno povrnili kredibilnost. Prvič s tem, da smo sprejeli Zakon o uravnoveženju javnih financ, ki je vsaj malo približal naš primanjkljaj k temu, kar so pravila igre v Evropski uniji. Sicer drugi plačujejo naše dolgove in tega si nihče ne želi. Po drugi strani pa smo z nekim političnim soglasjem, ki je bilo doseženo v začetku leta, da bomo hitro zapisali zlato fiskalno pravilo v Ustavo, tudi dali neko obljubo, ki nam je popravila mednarodni položaj. In julija, ko bo Državni zbor glasoval o tem, ali dejansko zapišemo to zavezo v Ustavo ali ne, bo test naše kredibilnosti. Če bo opozicija požrla dano besedo, kot nekateri nakazujejo, potem bo tudi prevzela odgovornost zato, da ne bodo samo časopisi pisali o tem, da Slovenija potrebuje pomoč, ampak bomo dobil tudi uradno vprašanje v tej smeri z Evropske komisije, ki jih pa v tem trenutku ni. Zato samo špekulacija.

POLONA PIVEC: Je res to odvisno samo od teh, bi rekla, političnih zgodb, ne, da od podpisa v zvezi z zlatim fiskalnim pravilom in tako naprej?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To ni politična zgodba, to je zelo realna stvar. Slovenija je ratificirala evropsko pogodbo oziroma paket, v kateri se je zavezala, da bo to naredila.

POLONA PIVEC: Ampak nevarnost je zelo velika. Mi pravzaprav zdaj, tudi z umikom, recimo, KBC-ja iz ljubljanske banke. Vem, da minister Šušteršič govori, da to ni nek denar, ampak da to imamo neke druge rezerve. Moram reči, da tega jaz prav dobro ne razumem, ampak vendarle, če se KBC umakne na 22 odstotkov lastništva Nove ljubljanske banke pomeni, da država znova postaja vse večja lastnica. Kako si predstavljate, kaj bomo naredili s to največjo banko, ne? Bomo poiskali še strateškega partnerja ali bomo pa kar sami imeli, pa dokapitalizirali znova na drugačne načine? Da še mi, malo vas izzovem. Podatek, 16 milijard imajo, recimo, slovenski davkoplačevalci menda zasebnih prihrankov, v slovenskih bankah.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz sem, približno...

POLONA PIVEC: A bi jih povprašali, če so jih pripravljene dati?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Približno toliko je tudi naš zunanji dolg. Tako, da to ni ravno velika številka. In večina bank je, pravzaprav nad vodo ravno zaradi teh prihrankov in ti prihranki so varni, ker za njih poleg bank, seveda, garantira tudi država. Tako, da to je posebna zgodba in jo jaz ne bi povezoval. Kaj bomo pa storili glede sanacije bančnega sistema v celoti, ker problem ni samo Nova ljubljanska banka, pa bomo lahko povedali, ko bomo natančno vedeli, kakšno je stanje v tej in ostalih bankah.

POLONA PIVEC: Pa zdaj že malo veste, kakšno je to stanje?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tega stanja vlada ne pozna. V času, ko smo prevzemali mandat, je bilo rečeno, da za to skrbijo drugi, bila je neka Agencija za upravljanje kapitalskih naložb, tukaj je regulator, kot je Banka Slovenije, in mi smo neke prve podatke o tem dobili šele pred desetimi dnevi, ki pa niso popolni. Ko govorim o Novi Ljubljanski banki, so bili rezultati skrbnega pregleda, ki je bil naročen, obljubljeni za konec maja. Zdaj smo v začetku julija in teh rezultatov še vedno ni, tako da na vsa ta vprašanja lahko odgovorjam samo z besedo: ne vem.

POLONA PIVEC: Ampak KBC se, KBC se umika.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, tudi ne vem natančno, zakaj se KBC umika, poznam, pač, del razlogov, vezani so na to, da je KBC sam dobil državno pomoč osmih milijard in da je takrat obljubil dezinvestiranje in da je vezan na ta pravila. Očitno niso dobili odveze za to, da sodelujejo pri dokapitalizaciji, ampak to v tem trenutku dejansko ni ključno. Ključno je, kaj bomo naredili, ko bomo poznali stanje v tej banki. Upam, da bo boljše od tega, kar se bere po nekaterih časopisih, vendar, kot že rečeno, ni možno predpisati zdravljenja, dokler ne poznaš vzrokov za bolezen in sploh, katera bolezen je.

POLONA PIVEC: Čisto na kratko mi še povejte, ker se najin čas izteka, kaj je za vas nacionalni interes in kateri deli gospodarstva so resnično nacionalni interes? Kaj bi vi prodali in kaj bi obdržali?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zame je nacionalni interes, da imajo Slovenke in Slovenci, ki znajo, zmorejo in so pripravljeni delati, na voljo dobro plačana delovna mesta, da dobijo pošteno plačilo za pošteno delo, da so njihove delovno pravne pravice urejene in zaščitene in da tudi sicer, skupaj delamo vse, da bo blaginja čim večja. Ali pa so ta delovna mesta v podjetjih, kjer so izključno slovenski lastniki ali so lastniki mešani ali so tuji lastniki, je pa tukaj, praktično, popolnoma vseeno. Država bo dolgoročno zagotovo ohranila, če zdaj govorim o lastništvu kot tistemu simbolu nacionalnega interesa, nek del infrastrukture, ker je to pomembno in ker je to tako povsod. Z vsem ostalim je pa tako kot sem prej povedal. Nič nam ne pomaga, če smo lastniki slovenskega podjetja, ki propade, in potem plačujemo še te dolgove.

POLONA PIVEC: Gospod predsednik, hvala lepa za obisk v studiu in za odgovore na vprašanja. Drage gledalke in gledalci, to je bil pogovor s predsednikom vlade, gospodom Janezom Janšo. Hvala za pozornost in lahko noč.